

Posudek diplomové práce

Lenka Drašarová, *Alterace: deminutiva a augmentativa současné italštiny*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, ak. r. 2014/2015, 96 stran včetně příloh.

Lenka Drašarová se ve své diplomové práci zabývá problematikou deminutiv a augmentativ v současné italštině, a to částečně ve srovnání s češtinou. Alterace, tj. soubor prostředků, které tradiční česká slovo tvorba označuje jako modifikační (vs. mutační), je totiž jev, který je společný jak italštině, tak i češtině. V tomto smyslu se takové srovnání přímo nabízí. Diplomantka vyšla z paralelního korpusu InterCorp, omezila se na určitý subkorpus, a na základě získaných dat se pokusila o exemplifikaci některých významných pragmatických použití. Právě *pragmatika* alterace je totiž hlavním tématem práce.

Text tvoří tři hlavní kapitoly: úvod, teoretická část a výzkumná část. Teoretická část je nejrozsáhlejší, zatímco úvodní a empirická kapitola se jeví jako spíše marginální. Práce tak na první pohled vypadá poněkud nevyváženě, ale rozsah výzkumné části je pak patřičně zdůvodněn. V teoretické části nám diplomantka podrobně představuje slovo tvorbu jako svébytnou rovinu jazykového systému. Je zde řeč samozřejmě o derivaci, kompozici i o víceslovných pojmenováních. Zvláštní pozornost je pochopitelně věnována alteraci, kde je pečlivě popsáno tvoření deminutiv, augmentativ, a je zmíněna role, jakou hrají interfixy, různé restriktce a blokace. Diplomantka poté přechází k definici pragmatických funkcí alterace, jak je definovali Dressler a Merlini Barbaresi (*Morphopragmatics*, 1994). Výzkumná část pak spočívá v exemplifikaci jednotlivých funkcí na kontrastivním materiálu italsko-českém. Je zřejmé, že omezenost paralelního korpusu InterCorp je hlavním důvodem, proč je tato část výrazně stručnější než teoretická část práce. Jejím přínosem tak může být určitý návod, jak kontrastivně alteraci zpracovat v budoucnu na základě větších dat.

Pokud jde o připomínky, které bych k práci měl, jsou jednak formálního rázu, jednak jde spíše o dotazy k některým formulacím.

Co se týče formálních náležitostí, práce je sepsána pečlivým, výstižným jazykem, příklady jsou voleny dle sekundární literatury, ale zdá se mi, že někde se těchto příkladů diplomantka drží až příliš – uvádí je kompletně podle citovaného zdroje.

Pokud jde o obsahové připomínky, měl bych pár konkrétních dotazů k následujícím pasážím.

1) Na s. 10 čteme, že „alterační sufixy mohou vyjadřovat žádost, ...“ To je nejspíš trochu zkratkovité vyjádření – alterace naopak (jak bude zřejmé z dalšího pojednání) různě modifikuje ilokuční platnosti či ilokuční sílu.

2) Na s. 12 se mi definice slova jeví trochu chaotická. Uznávám, že není jednoduché podat nějakou konečnou definici, ale určitě by bylo možné vymezit slovo nějak funkčně ve vztahu k tématu.

3) Na s. 23: „prefigovaná slova se skloňují v bázi“. Co to znamená? Je to zcela korektní?

4) Na s. 27-29 přejímá diplomantka – jak už jsem zmiňoval – celé tabulky ze sekundární literatury včetně zkratk, které ne vždy vysvětluje (např. rozdíl u konfixů mezi C a C₁).

5) Na s. 38 je řeč o alternaci souhlásek; text pak pokračuje pojednáním o samohláskových alternacích.

6) Na s. 50 je podle mě trochu pomíchan ilokuční a perlokuční akt. Bylo by dobré vysvětlit.

7) Na s. 51 uvádí diplomantka Searlovu definici komunikace, ovšem jen „z druhé ruky“ (podle Hirschové), a definice se mi jeví trochu „chudší“, než jak ji nalezneme přímo u

Searla (pro něhož je podstaté, že komunikace je konstitutivními pravidly řízené intencionální chování, které spočívá ve vykonávání mluvních aktů...). Zároveň se mi zdá, že v prezentaci teorie mluvních aktů chybí podrobnější popis jejich struktury (soubor podmínek, ilokuční účel, síla, „direction of fit“ apod.) – to by nebylo zbytečné, protože právě některé z těchto složek mluvních aktů jsou alterací modifikovány (přestože Dressler – Merlini Barbaresi hovoří o tom, že modifikují celý mluvní akt; mám za to, že to tak být nemusí).

8) Na s. 52 bych řekl, že případy nevhodného užití alterace v případě smutných zpráv či úředních formulí lze vysvětlit především na základě rysu „non-serious“, který je definován až později – nevím tedy, zda je dostatečný jen rys fiktivnosti.

9) Na s. 56 diplomantka zmiňuje, že hodnocení je v rámci morfopragmatiky nejzajímavější. Proč? Bohužel to nijak nerozvádí.

Tolik tedy pár postřehů k této jinak velmi zdařilé diplomové práci, kterou k obhajobě jednoznačně doporučuji a hodnotím ji jako *výbornou*.

V Českých Budějovicích dne 12.1.2015

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
vedoucí diplomové práce